

Служба „Преса и
информация“

Съд на Европейския съюз
ПРЕССЪОБЩЕНИЕ № 39/21
Люксембург, 16 март 2021 г.

Заклучение на генералния адвокат по дело C-28/20
Airhelp Ltd/Scandinavian Airlines System SAS

Според генералния адвокат Рикамæе стачка, организирана от синдикати на пилоти, по принцип е извънредно обстоятелство, което може да освободи авиокомпанията от задължението ѝ за изплащане на обезщетения за отмяна или голямо закъснение на съответните полети

За да бъде освободена от това задължение, авиокомпанията обаче трябва да докаже, че е приела всички разумни мерки, за да избегне такава отмяна или такова закъснение

Airhelp, дружество, на което пътник на авиокомпания SAS е отстъпил евентуалното си право на обезщетение по силата на Регламента относно правата на пътниците във въздушния транспорт¹, иска от тази компания обезщетение в размер на 250 EUR за отмяната в самия ден на полета, предвиден за 29 април 2019 г., с който този пътник трябвало да пътува от Малмьо до Стокхолм, поради стачка на пилотите на SAS в Норвегия, Швеция и Дания.

SAS счита, че не е длъжна да заплати претендираното обезщетение, тъй като стачката е „извънредно обстоятелство“, което не е могло да бъде избегнато дори при вземане на всички разумни мерки.

Стачката на пилотите е организирана от техните синдикати, след като те развалили преди изтичане на срока предишния колективен трудов договор, сключен със SAS, чийто срок на действие трябвало да изтече през 2020 г. От март 2019 г. се водели преговори за нов колективен трудов договор. Стачката продължила седем дни — от 26 април 2019 г. до 2 май 2019 г. — и принудила SAS да отмени повече от 4000 полета, което засегнало около 380 000 пътници. Според SAS това е една от най-големите стачки, регистрирани някога в сектора на въздушния транспорт. Според изчисленията на SAS, ако всеки от пътниците имал право на фиксираното обезщетение, това щяло да доведе до разходи от около 117 000 000 EUR.

Сезиран от Airhelp, Attunda tingsrätt (Първоинстанционен съд Атунда, Швеция) иска от Съда на ЕС да тълкува Регламента относно правата на пътниците във въздушния транспорт.

В заключението си от днес **генералният адвокат Приит Рикамæе приема, първо, че стачка, организирана по призова на синдикат, при упражняване на правото на стачка на персонала на авиокомпанията, за да се заявят искания за подобряване на условията на труд, когато не е предизвикана от предходно решение на предприятието, а от искания на работниците, представлява освобождаващо „извънредно обстоятелство“².**

¹ Регламент (ЕО) № 261/2004 на Европейския парламент и на Съвета от 11 февруари 2004 година относно създаване на общи правила за обезщетяване и помощ на пътниците при отказан достъп на борда и отмяна или голямо закъснение на полети, и за отмяна на Регламент (ЕИО) № 295/91 (ОВ L 46, 2004 г., стр. 1; Специално издание на български език, 2007 г., глава 7, том 12, стр. 218).

² В решение Krüsemann и др. от 17 април 2018 г. (C-195/17); виж също прессъобщение № 49/18), Съдът постановява, че започването на „самоволна стачка“, организирана от самите работници (а не от синдикат) като реакция на „изненадващо съобщение“ от авиокомпанията за реорганизация на предприятието не представлява „извънредно обстоятелство“. С оглед на значителните различия във фактическата обстановка генералният адвокат счита, че тази преценка не е приложима по настоящото дело.

Според генералния адвокат **такава стачка** отговаря на двата определени от Съда критерия за такава квалификация, тъй като тя **не е присъща на нормалното упражняване на дейността на авиокомпанията и не е под ефективния ѝ контрол.**

Всъщност решението за започване на стачка е взето от синдикалните представители на служителите при упражняване на автономността на колективното договаряне и е извън решаващите структури на съответната авиокомпания. Независимо че стачката е част от стопанския живот на всяко предприятие, то не упражнява никакъв контрол върху взетите от синдикат решения. От това следва, че **авиокомпанията по принцип няма никакво значително от правна страна влияние върху провеждането на стачка, дори когато става въпрос за собствения ѝ персонал.**

Генералният адвокат отбелязва, че **интересите на социалните партньори по принцип са защитени по един и същ начин от правния ред на Съюза.** В качеството си на работодател **авиокомпанията** има правото и отговорността да договори споразумение с работниците в рамките на автономията при определяне на заплатите, с която се ползват социалните партньори. **Не може обаче само тя да носи отговорност за последиците от колективните действия на персонала. В противен случай би имало опасност правото на обезщетение на пътниците във въздушния транспорт да бъде използвано като „инструмент“ за цели на социалните движения.**

Второ, генералният адвокат припомня, че **„извънредно обстоятелство освобождава авиокомпания от задължението ѝ за обезщетение единствено ако е в състояние да докаже, че е приела всички разумни мерки, за да избегне отмяната или голямото закъснение на полет.** От нея обаче не може да се изисква да се съгласи с непоносими жертви с оглед на възможностите на предприятието си в съответния момент.

Така според генералния адвокат авиокомпанията трябва да използва всички законни възможности, за да защити интересите си и косвено тези на пътниците си, включително да поиска от компетентните съдилища да установят незаконността на колективните действия, и евентуално да разпоредят тяхното преустановяване. Тя трябва освен това да предвиди достатъчен запас от време, за да се справи с възможни непредвидени събития, да вземе предвид предизвестията, отправено преди организираната от синдиката стачка, да организира материалните и човешките си ресурси, за да гарантира непрекъснатостта на операциите си и да улесни достъпа до полети на други компании.

ЗАБЕЛЕЖКА: Заключение на генералния адвокат не обвързва Съда. Задачата на генералните адвокати е да предложат на Съда, при пълна независимост, правно разрешение на делото, което им е поверено. Съдиите от Съда пристъпват към разисквания по делото. Съдебното решение ще бъде постановено на по-късна дата.

ЗАБЕЛЕЖКА: Преюдициалното запитване позволява на юрисдикциите на държавите членки, в рамките на спор, с който са сезирани, да се обърнат към Съда с въпрос относно тълкуването на правото на Съюза или валидността на акт на Съюза. Съдът не решава националния спор. Националната юрисдикция трябва да се произнесе по делото в съответствие с решението на Съда. Това решение обвързва по същия начин останалите национални юрисдикции, когато са сезирани с подобен въпрос.

Неофициален документ, предназначен за медиите, който не обвързва Съда

[Пълният текст](#) на заключението е публикуван на уебсайта CURIA в деня на обявяването

За допълнителна информация се свържете с Iliana Paliova ☎ (+352) 4303 4293